ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ SIEGBERT ALBER

της 25ης Οκτωβρίου 2001 [1]

1. Η προσφυγή της Επιτροπής αφορά την εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στον τομέα των θαλασσίων μεταφορών. Η Επιτροπή βάλλει κατά της επιβολής λιμενικών τελών στους επιβάτες που επιβιβάζονται και αποβιβάζονται στους λιμένες της Τεργέστης, της Νεαπόλεως και της Γένουας, με προέλευση ή προορισμό άλλα κράτη μέλη. Το τέλος αυτό δεν οφείλουν οι επιβάτες που ταξιδεύον εντός της ιταλικής επικράτειας.

2. Το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) 4055/86 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1986, για την εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στον τομέα των θαλασσίων μεταφορών μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών (στο εξής: κανονισμός 4055/86) [2], προβλέπει ότι η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στον τομέα των θαλασσίων μεταφορών ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 1987. Βάσει του κανονισμού αυτού, οι διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ για την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών έχουν εφαρμογή στον τομέα των θαλασσίων μεταφορών μεταξύ των κρατών μελών [3]. Υπό το πρίσμα της ενιαίας αγοράς και ενόψει της πραγματοποιήσεως των σκοπών της, η ελευθερία αυτή απαγορεύει την εφαρμογή οποιασδήποτε εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως που έχει ως αποτέλεσμα να καθίσταται η παροχή υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών δυσκολότερη απ' ό,τι η παροχή υπηρεσιών που πραγματοποιείται αποκλειστικά στο εσωτερικό ενός κράτους μέλους [4]. Όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφασή του της 5ης Οκτωβρίου 1994, η επιβολή διαφορετικών λιμενικών τελών — ανάλογα με το αν οι επιβάτες ταξιδεύουν προς εθνικό λιμένα του οικείου κράτους μέλους ή προς τον λιμένα άλλου κράτους μέλους — συνιστά αδικαιολόγητο περιορισμό της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στον τομέα των θαλασσίων μεταφορών.

3. Ο ιταλικός νόμος 82/63 [5] προβλέπει την επιβολή τέλους για τους επιβάτες που επιβιβάζονται και αποβιβάζονται στους λιμένες της Γένουας, της Νεαπόλεως και της Τεργέστης, με προέλευση άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ενώσεως ή τρίτες χώρες. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του νόμου 55/91 [6], το τέλος κυμαίνεται μεταξύ 400 και 6 000 ιταλικών λιρών (ITL). Σύμφωνα με το άρθρο 32, στοιχείο d, του νόμου 82/63, δεν εισπράττεται τέλος επί επιβατών που ταξιδεύουν μεταξύ δύο λιμένων κειμένων εντός της εθνικής επικράτειας. Η εξαίρεση αυτή ισχύει μετά την έκδοση του νομοθετικού διατάγματος (decreto legge) 457 της 30ής Δεκεμβρίου 1997, το οποίο κατέστη νόμος με τον νόμο 30 της 27ης Φεβρουαρίου 1998 [7], τόσο για τα πλοία που είναι νηολογημένα στην Ιταλία

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

2 — ΕΕ L 378, σ. 1.

3 — Απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1994 στην υπόθεση C-381/93, Επιτροπή κατά Γαλλίας (Συλλογή 1994, σ. I-5145, σκέψη 13).

4 — Προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Γαλλίας, σκέψη 17.

5 — Gazzetta ufficiale della Reppublica italiana 52, της 23ης Φεβρουαρίου 1963.

6 — Gazzetta ufficiale della Reppublica italiana 190, της 14ης Αυγούστου 1991.

7 — Gazzetta ufficiale della Reppublica italiana 49, της 28ης Φεβρουαρίου 1998.

όσο και για τα πλοία που είναι νηολογημένα εντός άλλων κρατών μελών, στο μέτρο που πραγματοποιούν μεταφορές μεταξύ των ιταλικών λιμένων.

4. Κατόπιν νομότυπης διεξαγωγής της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας, η Επιτροπή άσκησε, την 1η Αυγούστου 2000, προσφυγή κατά της Ιταλικής Δημοκρατίας, με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι η Ιταλική Δημοκρατία, διατηρώντας σε ισχύ τέλος επιβαλλόμενο επί επιβατών που επιβιβάζονται και αποβιβάζονται στους λιμένες της Γένουας, της Νεαπόλεως και της Τεργέστης, με προέλευση ή προορισμό λιμένες κειμένους εντός άλλου κράτους μέλους ή τρίτης χώρας, ενώ τέτοιο τέλος δεν εισπράττεται επί επιβατών που ταξιδεύουν μεταξύ δύο λιμένων κειμένων εντός της εθνικής επικράτειας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 1 του κανονισμού 4055/86. Επιπλέον, ζητεί να καταδικαστεί η Ιταλία στα δικαστικά έξοδα.

5. Η Ιταλική Δημοκρατία, με το υπόμνημα αντικρούσεως που κατέθεσε στις 20 Οκτωβρίου 2000, δεν αμφισβητεί την παράβαση. Ανακοίνωσε ότι η αναγκαία προσαρμογή του ιταλικού δικαίου περιελήφθη στο σχέδιο του προϋπολογισμού για το έτος 2001, το οποίο έπρεπε να ψηφιστεί ήδη κατά τη διάρκεια του 2000.

6. Το Δικαστήριο δεν διαθέτει μέχρι σήμερα καμία ένδειξη περί του ότι πραγματοποιήθηκε η νομοθετική μεταβολή. Άλλωστε, κατά πάγια νομολογία, η ενδεχόμενη άρση της παραβάσεως μετά την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη, εν προκειμένω μετά τις 14 Φεβρουαρίου 1999, ουδόλως επηρεάζει το βάσιμο της προσφυγής. Το αντικείμενο της διαφοράς προσδιορίζεται με την αιτιολογημένη γνώμη της Επιτροπής. Ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία η προσαπτόμενη παράβαση εξέλιπε μετά τη λήξη της προθεσμίας που τάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 226, παράγραφος 2, ΕΚ, εξακολουθεί να υπάρχει συμφέρον για τη συνέχιση της δίκης, προκειμένου να θεμελιωθεί η ευθύνη του κράτους μέλους λόγω παραβάσεως των υποχρεώσεών του ενδεχομένως έναντι άλλων κρατών μελών, έναντι της Κοινότητας ή έναντι ιδιωτών [8].

7. Η Ιταλική Δημοκρατία δεν αμφισβητεί την παράβαση που της προσάπτεται. Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό το αίτημα της Επιτροπής.

8. Επιπλέον, η Επιτροπή ζήτησε να καταδικαστεί η Ιταλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα. Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

8 — Απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 1999 στην υπόθεση C-365/97, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Συλλογή 1999, σ. I-7773, σκέψη 45)· απόφαση της 30ής Μαΐου 1991 στην υπόθεση C-361/88, Επιτροπή κατά Γερμανίας (Συλλογή 1991, σ. I-2567, σκέψη 31).

Πρόταση

9. Λαμβανομένων υπόψη των προηγουμένων σκέψεων, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ως εξής:

1. Η Ιταλική Δημοκρατία, διατηρώντας σε ισχύ τέλος επιβαλλόμενο επί επιβατών που επιβιβάζονται και αποβιβάζονται στους λιμένες της Γένουας, της Νεαπόλεως και της Τεργέστης, με προέλευση ή προορισμό λιμένες κειμένους εντός άλλου κράτους μέλους ή τρίτης χώρας, ενώ τέτοιο τέλος δεν εισπράττεται επί επιβατών που ταξιδεύουν μεταξύ δύο λιμένων κειμένων εντός της εθνικής επικράτειας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) 4055/86.

2. Η Ιταλική Δημοκρατία φέρει τα δικαστικά έξοδα.